

תפזורת | מצאו לפחות 10 מילים הקשורות בים ומופיעות בגיליון זה (היעזרו ברשימת המילים למטה):

נ	י	פ	ל	ו	ד	ת	י	ב	י
ד	ח	פ	פ	ד	צ	צ	ר	פ	מ
י	ס	ק	ר	י	ל	א	ג	ה	ת
ג	י	ח	ו	ו	י	ח	נ	ס	י
ה	ד	י	נ	נ	ל	ו	י	י	כ
ד	ה	מ	נ	י	ה	פ	ע	ר	ו
מ	י	י	ב	צ	ה	ס	י	ה	נ

ים תיכון, צבי ים, חוף, דיג, פקח ימי, צלילה, צדף, דולפין, סירה, מפרץ

פינת החי / סיפורי הצלה של בעלי חיים

הצב שלמה

תארו לכם שאתם שוחים בים ולפתע מסתבכים במשהו ולא מצליחים להיחלץ. כך קרה לשלמה, צב ים חום צעיר. יום אחד, בעודו שוחה בים התיכון, נתקל שלמה בשק יוטה שמצא את דרכו לים. אולי מישהו השליך את השק מספינה, ואולי שכחו אותו על החוף או זרקו אותו במקום אחר והשק התעופף ברוח ונקרה בדרכו של הצב. כך או כך, הסנפיר הקדמי השמאלי של הצב הקטן הסתבך בחוטים הפרומים של השק והוא לא הצליח להשתחרר. הגלים והזרמים נשאו את שלמה והחוטים לחצו עליו, הכאיבו לו ועצרו את זרימת הדם שלו.

כעבור זמן מה, בחודש דצמבר 2013, מצא אותו איש יקר בשם שלמה (שעל שמו נקרא אחר כך הצב). שלמה האיש שט בסירה מול חופי אשקלון והציל את הצב שהסתבך בשק (שימו לב: יש להתיר חוטים או חבלים מבעל חיים רק תחת פיקוח רפואי כדי לצמצם את הסיכון לזיהום). הצב הועבר למרכז הארצי להצלת צבי הים, שם

טיפלו בו במסירות רבה. באמצעות צילום רנטגן, גילה הווטרין ד"ר צחי אייזנברג שהחוט הכרוך סביב הסנפיר גרם לזיהום ולפריקה של הכתף של הצב המסכן. במרכז ההצלה עשו הכול כדי לעזור לשלמה להחלים. הוא הוכנס למכל עם מים חמים ונעימים, קיבל אנטיביוטיקה כדי לרפא את הזיהום בסנפיר וגם טופל בדיקור בעזרת מחטים, דבר שהקל את כאביו. למרבה השמחה, בבדיקת אולטרסאונד התגלה שיש זרימת דם בסנפיר הפצוע ושלמה אכן התאושש בהדרגה ולבסוף החלים. בחודש יוני 2014 הוא שוחרר בחזרה לים, ואנו מקווים ששם שהוא ימשיך לשחות עוד שנים רבות בלי להסתבך בשום שק, שקית או פסולת אחרת. גם אתם יכולים לעזור לשלמה ולצבי ים אחרים - שמרו על הטבע נקי!

צילום עומר וולבוטר

שמירת טבע | אי ירוק בים

מי שמבקר בחופים הצפוניים ביותר בארץ יכול לראות מהחוף כמה איים קטנים. כן, גם לישראל יש איים. איים אלה נמצאים מול החופים ומוכרים כשמורות טבע. מול ראש הנקרה, למשל, מבצצים מהים האיים נחליאלי ושחף, ומול מעגן מיכאל ניצבים אי היונים וחופמאי. בים המקיף את האיים האלה מתקיים עולם חי עשיר של דגים וסרטנים ואף של כלבי ים ודולפינים, וההכרה באיים אלה כשמורות טבע מסייעת בהגנה עליהם. השחייה סמוך לאיים והעלייה אליהם אסורה מטעמי הגנה - אך המראה מרהיב.

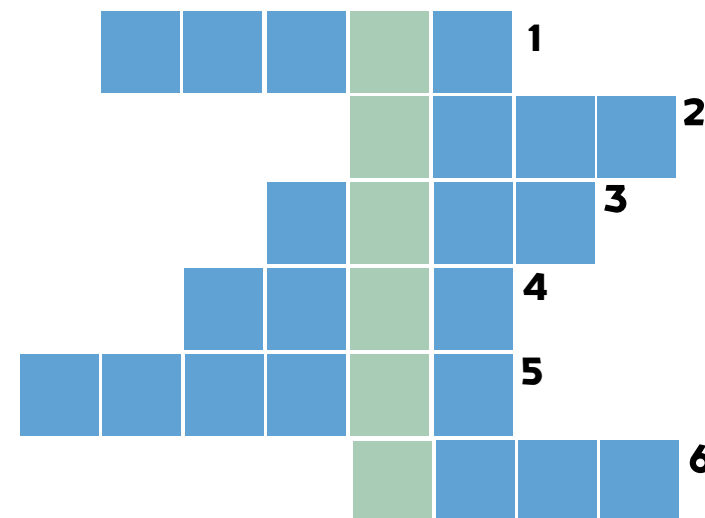
צילום דותן רותם

טריוויה בנושא צבי ים

- כמה מינים של צבי ים יש בעולם?
א. 8
ב. 10
ג. 25
- לאיזו קבוצה שייכים צבי הים?
א. למשפחת הטורפים
ב. למשפחת זגורי
ג. למחלקת הזוחלים
- אילו שני מינים עיקריים של צבי ים קיימים בים התיכון?
א. צב ים כחול וצב ים ירוק
ב. צב ים חום וצב ים ירוק
ג. צב ים צהוב וצב ים ירוק
- לשם מה עולים צבי הים אל החוף?
א. כדי לנשום
ב. כדי להטיל ביצים
ג. כדי לנוח
- מהן הסכנות האורבות לצבי הים?
א. סערות בים
ב. דגים גדולים
ג. פעולות של האדם כמו דיג, שיט בסירות מנוע, נהיגה ברכבי שטח, השלכת פסולת ועוד

ז' ט' י' כ' ל' מ' נ' ס' ע' פ' צ' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י' י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט

תשבץ | פתרו את השאלות הבאות וגלו במשבצות המסומנות בעל חיים ימי הקרוי על שם בעל חיים החי ביבשה

- שני, דן והירדן הם:
- צמח מוגן שאסור לקטוף
- עוף נודד גדול
- אבן עגולה שנוצרה במשך שנים רבות על ידי שחיקה
- שמורת טבע בדרום
- איך מכונה צמח הנמצא בסכנת הכחדה

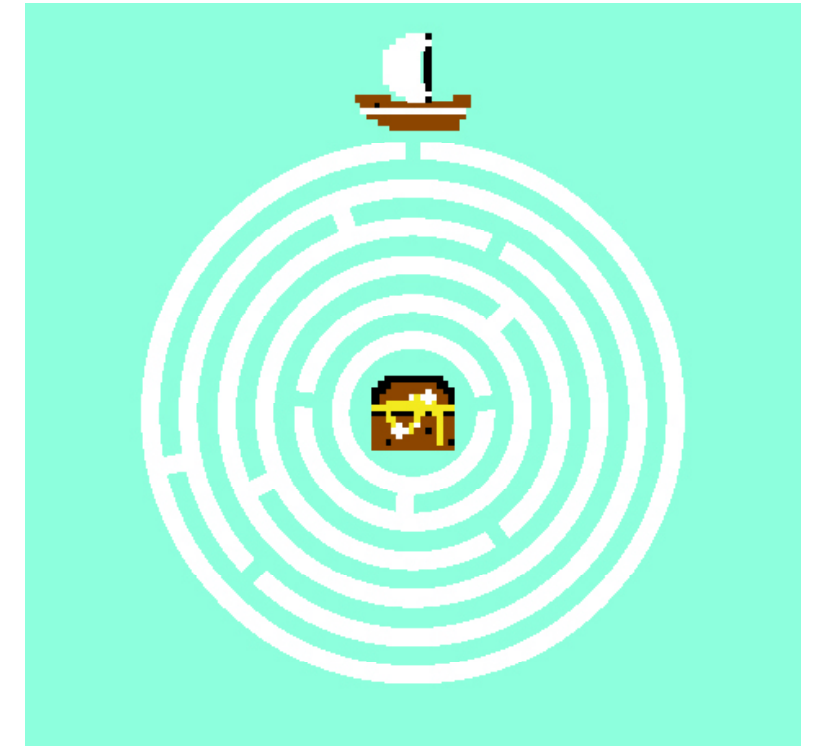
מזא ט' י' כ' ל' מ' נ' ס' ע' פ' צ' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י' י"א י"ב י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט

צילום דותן רוטם

טבע משלנו | לשמור על חולון החוף

חולון החוף (שבעבר כונה סרטן חולות) הוא סרטן לבן החי בחופי ים חוליים. אורך גופו עשוי להגיע עד 35 מ"מ והוא חי במחילות שהוא חופר ליד הים. חולון החוף פעיל בקיץ בעיקר בלילה ובשעות הבוקר המוקדמות וניזון מסרטנים קטנים, מאצות ומיצורים ימיים קטנים הנפלטים מהים. בעבר הוא היה נפוץ ברוב החופים, כולל במרכז הארץ, אבל חריש החופים על ידי טרקטורים (מטעמי ביטחון) וביקור תכוף של אנשים גרם להיעלמותו במקומות רבים, ולכן ברשות הטבע והגנים מבקשים להכריז עליו כעל מין מוגן.

מהעולם | כפכפים על החוף

בעיית הזבל בים ובסביבתו (כמו בסיפור של שלמה הצב) היא בעיה עולמית. רבים מאיי האוקיינוס השקט למשל, גם אלה שאינם מיושבים, מכוסים בערמות של זבל שנסחף אליהם עם גלי הים, ממרחק של אלפי קילומטרים. כך למשל, חופו של האי אולימְּרָאו שבמיקרונזיה זרוע שברי ג'ריקנים, בקבוקי פלסטיק, נעליים (בעיקר כפכפים), מברשות שיניים, גביעי יוגורט, צעצועים ואף נורה שעברה אלפי קילומטרים של ים ושל ריף משונן והגיעה בשלמותה. האם מדובר בזבל שמושלך מסירות דיג או בתכולה של מכולה שנפלה לים בעת סערה? את התשובה האמיתית לא נדע לעולם. מה שבטוח הוא שכל פריט שמושלך או נופל בטעות לים מוצא את דרכו לחוף, שיכול היה להיות יפה יותר לולא ערמות הזבל. כתבו וצילמו: טניה רמניק ואורן טל שמפליגים עם החתול שלהם ביאכטת מפרש במסגרת מסע ימי ארוך בן כמה שנים